

ліберальний ринок означає більш вищу ціну землі, що позитивно впливає на економіку країни.

За прогнозами Світового банку та Міністерства аграрної політики України, запровадження ринку землі неодмінно спричинить значні зміни у економіці, а також у агросекторі держави. Для того, щоб такі зміни були позитивними, країна повинна дотримуватися сценарію країн Західної Європи, що вже підтвердив свою дієвість та ефективність на практиці.

Список використаних джерел:

1. Рішення Європейського суду з прав людини від 22.05.2018 р. у справі «Зеленчук і Цицюра проти України» (Заяви № 846/16 та № 1075/16).
2. Право Європейського Союзу: основи теорії : підручник / [Т. М. Анакіна, Т. В. Комарова, О. Я. Трагнюк, І. В. Яковюк та ін.] ; за заг. ред. І. В. Яковюка. – Харків : Право, 2019. – 360 с.
3. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо умов обігу земель сільськогосподарського призначення: Закон України від 31.03.2020 № 552-IX // Відомості Верховної Ради України. – 2020.
4. Земельна реформа старих країн-членів ЄС – досвід Німеччини [Електронний ресурс]. – 2017. – Режим доступу: <https://agropolit.com/spetsproekty/288-zemelna-reforma-starih-krayin-chleniv-yes--dosvid-nimechchini>

Сівак І.В.

студентка,

Науковий керівник: Саракуца М.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова

СУТЬ ПОНЯТТЯ «ACQUIS COMMUNAUTAIRE» ТА ЙОГО ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ У ЗАКОНОДАВСТВО УКРАЇНИ

Унікальність правової системи ЄС проявляється не лише у верховенстві її норм над усіма державами-учасницями, а й у наявності великого правового доробку, що застосовується у Союзі та є обов'язковим для держав-претендентів на участь в ньому, – «acquis

communautaire». Від самого початку європейської інтеграції поняття «acquis communautaire» широко використовується серед держав-членів та інститутів Європейського союзу та символізує собою всі його політичні та правові досягнення.

Вчені досі не дійшли єдиної точки зору щодо визначення цього терміну та змісту, який він охоплює. Серед науковців, що досліджували дане питання, хотілось би назвати Р.А. Петрова, І.В. Суходубову, Ю.В. Мовчан, В.І. Муравйова тощо. Однак, оскільки Україна планує стати повноцінним членом ЄС, то й процеси такої інтеграції вимагають детального наукового вивчення та огляду із різних сторін. Метою нашого дослідження є з'ясування терміну «acquis communautaire» та аналіз його імплементації в законодавство нашої країни.

Варто зазначити, що офіційні документи ЄС не дають точного визначення змісту та об'єму цього поняття, але при цьому, безперечно, відносять його до правової категорії. Посилання на *acquis communautaire* містяться у Договорі про ЄС, Договорі про заснування ЄС, міжнародних угодах, документах ухвалених ЄС та в інших нормативно-правових актах. Таким чином, до *acquis* входять норми договорів, постанови, резолюції, декларації. Ми хочемо звернути увагу на те, що практика суду ЄС також входить у поняття *acquis communautaire*, хоча вона не вважається джерелом права об'єднання, а має лише рекомендаційний характер.

В.І. Муравйов у своїх працях зауважує, що «зміст *acquis communautaire* є значно вужчим права ЄС і більше відповідає визначенню «правова система ЄС», підкреслюючи цим динамічність та постійний процес розширення даного поняття» [1, с. 312]. Хотілось би відзначити, що цей термін можна розуміти у двох значеннях: внутрішньому і зовнішньому. Внутрішній *acquis* – це велика сукупність правових норм, що регулюють спільну діяльність держав усередині союзу, принципи, що забезпечують таке регулювання, цілі та методи, міжнародне право, а також, навіть, «м'яке» право. Зовнішній *acquis* – це усі нормативно-правові акти, видані Європейським союзом по відношенню до третіх держав, що поширюють цінності Союзу та його вплив. Ми є прихильниками думки Р.А. Петрова, який зазначає, що «відмінності в обсязі та змісті *acquis communautaire*» спричинені різною метою його застосування. У внутрішній сфері метою застосування *acquis communautaire* є охорона всієї правової спадщини ЄС, яку було накопичено за шістдесят років європейської інтеграції. У зовнішній сфері мета застосування *acquis communautaire* – це транспозиція демократичних

цінностей і сучасних політичних, економічних та правових стандартів у правові та політичні системи третіх країн» [2, с. 19].

Уперше в Україні термін *acquis communautaire* було використано на офіційному рівні у Програмі інтеграції України до Європейського Союзу від 14 вересня 2000 р., де визначалось, що це правові і нормативні стандарти Європейського Союзу [3]. Сьогодні ж Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» визначає термін «*acquis communautaire (acquis)*» як «правову систему Європейського Союзу, яка включає акти законодавства Європейського Союзу (але не обмежується ними), прийняті в рамках Європейського співтовариства, Спільної зовнішньої політики та політики безпеки і Співпраці у сфері юстиції та внутрішніх справ» [4]. Досягнення відповідності правової системи України *acquis communautaire* з урахуванням критеріїв, що висуваються ЄС, є метою адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу.

Відомо, що повна імплементація *acquis communautaire* являється обов'язковою перед вступом країни кандидата. Але, як ми вважаємо, досягти такої стовідсоткової ідентичності неможливо, адже передусім потрібно зауважити те, що такий процес вимагає врахування також і чинного законодавства країни та його особливостей. Для прикладу, важливу роль відіграють уже укладені міжнародні угоди країни-претендента та перевірка їх на непорушність норм ЄС.

Що стосується України, то варто зазначити, що певна частина положень права ЄС вже давно є частиною національного законодавства, оскільки членство в ЄС є метою, яку наша країна реалізовує ще від її утворення. Закон «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» містить комплекс завдань, що стосуються адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу: всі завдання спрямовані на реалізацію державної політики та пріоритетних напрямів розвитку правової системи України із удосконалення діяльності органів державної влади [4]. Як правильно зазначає Ю. Мовчан, «в основі процесу адаптації лежить одна головна проблема – це правильне розуміння самого змісту» [5, с. 640].

Важливість імплементації *acquis communautaire* полягає не лише у потребі виконати Положення Угоди про асоціацію між Україною та Європейським союзом, а й через необхідність удосконалення та

реформування головних інститутів держави, запровадження європейських стандартів у життя українців. Також, на нашу думку, важливо зрозуміти, що при імplementації європейських норм важливим є не тільки процес, але й кінцевий результат, якого ми прагнемо досягнути. Тому введення так званого доробку Союзу повинно бути поступовим та зваженим, аби в кінці отримати дійсно таке законодавство, що приносить користь для суспільства.

Отже, імplementація *acquis communautaire* є складним процесом та потребує врахування особливостей національної правової системи існуючих інституційних механізмів а також виділення достатніх фінансових ресурсів.

Список використаних джерел:

1. Муравйов В. І. Правові засади регулювання економічних відносин Європейського Союзу з третіми країнами (Теорія і практика). – Київ, 2002. – 426 с.
2. Петров Р.А. Транспозиція «*acquis*» Європейського Союзу у правовій системі третіх країн: Монографія. – Київ, 2012. – С. 19.
3. Програма інтеграції України до Європейського Союзу № 1072/2000 від 14.09.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001100-00> (дата звернення: 02.05.2020).
4. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» № 1629-IV від 18. 03. 2004 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1629-15> (дата звернення: 02.05.2020).
5. Суходубова І. В. Особливості адаптації законодавства України у контексті її інтеграції у Європейський Союз // Форум права. 2013 р. № 3. С. 640.